מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לתרגל את כל היחידות המרכזיות באתר בסדר הגיוני אחד אחרי השני
- לחזק זיהוי של מושגי לשון בסיסיים דרך דוגמאות קצרות וברורות
- להכין את התלמידים והתלמידות למבדק מסכם בעזרת תרגול מדורג
- לעודד עבודה עצמאית בעזרת דפי תרגול עם הסבר קצר לפני כל פרק

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – זיהוי בסיסי

1. ד – תואר הפועל
2. א – שם תואר
3. א – כן
4. ב – לא, הוא בזמן עתיד
5. ב – עתיד, אנחנו

חלק ב' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – השלמה והתאמה

1. כ-ת-ב
2. ריצה

חלק ג' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – התאמה

1 – ה (תואר הפועל)
2 – א (שם תואר)
3 – ד (מילת יחס)
4 – ב (שם עצם)
5 – ג (פועל)

חלק ד' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – חשיבה ויישום

1. לדוגמה: הוא שר טוב. (המילה טוב מתארת איך הוא שר)
2. שם תואר מתאר שם עצם (ילד חכם), תואר הפועל מתאר פעולה (רץ מהר)

חלק ה' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – זיהוי בסיסי

1. א – צירוף סמיכות
2. ב – צירוף שם ותוארו

חלק ו' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – המשך זיהוי

1. נכון – למשל "בית ספר" – שתי המילים הן שמות עצם, בלי תואר.
2. לא נכון – בעברית התואר בא אחרי השם, כמו ב"ילד חכם".

חלק ז' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – השלמה

1. סמיכות

חלק ח' – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – ה' הידיעה והתאמה

1. הספר
2. קטנות

חלק ט' – פרק 3 • סימני פיסוק – זיהוי סימנים

1. ב – סימן שאלה
2. ג – סימן קריאה
3. ב – מירכאות
4. ב – להפריד בין פריטים ברשימה
5. ב – להוסיף הסבר נוסף

חלק י' – פרק 3 • סימני פיסוק – השלמת הסימן

1. סימן שאלה
2. פסיק
3. מירכאות
4. סוגריים

חלק י"א – פרק 3 • סימני פיסוק – כתיבה ויישום

1. משפט שמביע הפתעה או שמחה ומסתיים בסימן קריאה
2. משפט עם פסיק בין שתי מילים או פרטים ברשימה
3. משפט שבו מופיעים דברי אמירה בתוך מירכאות
4. הם מוסיפים הסבר או מידע נוסף בלי לשבור את המשפט העיקרי

חלק י״ב – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי מושגי יסוד

1. לא נכון – בטיעון טוב יש גם דוגמאות שמחזקות את הנימוקים
2. נכון – עובדה מבוססת על מידע שאפשר לאמת
3. לא נכון – דעה היא מה שאדם חושב, ולכן אנשים שונים יכולים לחשוב אחרת
4. נכון – הבקשה במכתב היא הטענה המרכזית של הכותב

חלק י״ג – פרק 4 • כתיבת טיעון – מילות קישור וחלקי הטיעון

1. כי
2. אבל
3. לכן
4. לדוגמה

חלק י״ד – פרק 4 • כתיבת טיעון – כתיבה עצמית

1. עובדה: משפט שאפשר לבדוק; דעה: משפט שמביע מה הכותב חושב
2. טענה ברורה ואחריה נימוק עם מילת קישור כמו כי

חלק ט״ו – פרק 5 • ניבים וביטויים – התאמה

1 – ה (אדם טוב ונדיב מאוד)
2 – ג (יחד, בשיתוף פעולה)
3 – ב (מסתכלים על אחרים בלב טוב, בלי קנאה)
4 – א (לוקח יוזמה ואחריות)
5 – ד (שותקים ולא אומרים מילה)

חלק ט״ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – נכון או לא נכון

1. נכון – ניב שמתאר תחרות צמודה עד הרגע האחרון
2. לא נכון – זהו ניב שמתאר תכונת אופי טובה, לא חפץ אמיתי
3. לא נכון – הכוונה היא לשתוק ולא לגלות סוד
4. נכון – הניב מתאר עבודה משותפת
5. לא נכון – הניב מתאר יחס חיובי וחסר קנאה כלפי אחרים

חלק י״ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – השלמת הניב המתאים

1. לב זהב
2. ראש בראש
3. מים בפה
4. יד ביד

חלק י״ח – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט – היכרות וזיהוי

1. א – מודעה
2. ב – הוראות

חלק י״ט – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט – התאמה ושימוש

1 – א (כותרת ופרטים על אירוע)
2 – ב (במה ותאריך הפרסום)
3 – ד (פעלים בלשון ציווי)
4 – ה (מונחים והגדרות)
5 – ג (מוען, נמען, מועד ומטרה)

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תלמיד/ה מצליח/ה לתת דוגמה אחת משלו/ה לכל חלק דיבר
- תלמיד/ה מזהה נכון לפחות שלושה חלקים מתוך טקסט טיעוני נתון
- תלמיד/ה מסביר/ה בשתי מילים לפחות ניב אחד מהרשימה שנלמדה

טיפים להפעלה:

- אפשר לעבוד על פרק אחד בכל שיעור, ולסיים עם דף חזרה קצר בסוף כל שבוע
- לתלמידים המתקשים כדאי להשתמש בגרסת חנ״מ עם פחות אפשרויות ורמזים מדורגים
- לעולים חדשים מומלץ להוסיף מילון מונחים עם הסבר פשוט לצד כל תרגיל
- לפני המבחן המסכם כדאי לחזור על פרק הפיסוק והטיעון, כי הם משולבים יחד בשאלות

חוברת תרגול – לשון בחט״ב: משחקים ופעילויות

לשון בחט״ב – משחקים ופעילויות

יסודי · רגיל

תוכן החוברת

1. פרק 1 – חלקי הדיבר והפועל
2. פרק 2 – צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים
3. פרק 3 – סימני פיסוק
4. פרק 4 – כתיבת טיעון
5. פרק 5 – ניבים וביטויים
6. פרק 6 – סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – לשון בחט"ב: משחקים ופעילויות

חוברת התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו תמצאו תרגול לכל אחד מהנושאים שלמדנו, פרק אחרי פרק. קראו את ההסבר הקצר בתחילת כל פרק, ואז פתרו את התרגילים לבד או בזוגות. בסוף כל פרק אפשר לבדוק את התשובות ולסמן מה הבנתם טוב ומה כדאי לחזור עליו.

1 חלק א' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במשפט "הילדה רצה מהר לגן" – מהו חלק הדיבר של המילה "מהר"?

א) שם עצם ב) פועל ג) שם תואר ד) תואר הפועל

2. במשפט "העץ הגבוה עומד בחצר" – מהו חלק הדיבר של המילה "הגבוה"?

א) שם תואר ב) פועל ג) מילת יחס ד) תואר הפועל

3. האם המילה "על" במשפט "הספר מונח על השולחן" היא מילת יחס?

א) כן ב) לא ג) זה שם עצם ד) זה פועל

4. האם הפועל "נכתוב" הוא בזמן עבר?

א) כן ב) לא, הוא בזמן עתיד ג) לא, הוא בזמן הווה ד) לא, הוא ציווי

5. הפועל "נכתוב" – מהו הזמן ומהו הגוף?

א) עבר, אנחנו ב) עתיד, אנחנו ג) הווה, הם ד) ציווי, אתם

2 חלק ב' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – השלמה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של המילה "כתבנו" הוא _____ .

2. שם הפעולה של הפועל "לרוץ" הוא _____ .

3 חלק ג' – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מהר	___	**א.** שם תואר
2. הגבוה	___	**ב.** שם עצם
3. על	___	**ג.** פועל
4. הספר	___	**ד.** מילת יחס
5. רצה	___	**ה.** תואר הפועל

4 חלק ד׳ – פרק 1 • חלקי הדיבר והפועל – חשיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד שבו המילה "טוב" משמשת תואר הפועל (מתארת פעולה, לא שם עצם).

_____

_____

2. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין שם תואר לתואר הפועל.

_____

_____

_____

5 חלק ה׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – זיהוי בסיסי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. הצירוף "בית ספר" הוא:

א) צירוף סמיכות ב) צירוף שם ותוארו ג) פועל ותואר הפועל ד) מילת יחס ושם עצם

2. הצירוף "ילד חכם" הוא:

א) צירוף סמיכות ב) צירוף שם ותוארו ג) שני שמות עצם נפרדים ד) פועל ושם עצם

6 חלק ו׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – המשך זיהוי

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בצירוף סמיכות שתי המילים הן שמות עצם.	☐	☐
2	בצירוף שם ותוארו התואר בא לפני השם שהוא מתאר.	☐	☐

7 חלק ז׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. "שולחן עבודה" הוא צירוף _____ .

8 חלק ח׳ – פרק 2 • צירופים: סמיכות ושם ותוארו, ומאזכרים – ה׳ הידיעה והתאמה

השלימו את המילה החסרה.

1. הוספת ה׳ הידיעה לצירוף "בית ספר": בית _____ .

2. תקנו את הצירוף "ילדות קטנים" כך שיתאים במין ובמספר: ילדות _____ .

9 חלק ט' – פרק 3 • סימני פיסוק – זיהוי סימנים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזה סימן פיסוק מסתיים משפט שאלה?

א) נקודה ב) סימן שאלה ג) סימן קריאה ד) פסיק

2. באיזה סימן פיסוק מסתיים משפט שמביע התרגשות או קריאה?

א) נקודה ב) פסיק ג) סימן קריאה ד) נקודתיים

3. באיזה סימן פיסוק מסמנים דברים שמישהו אמר במדויק, כמו בטקסט על יום הניקיון בכנרת?

א) פסיק ב) מירכאות ג) סוגריים ד) נקודה

4. מתי בדרך כלל משתמשים בפסיק?

א) בסוף כל משפט ב) להפריד בין פריטים ברשימה ג) לפני כל מילה ד) בתחילת משפט

5. מה תפקיד הסוגריים במשפט, כמו בטקסט על הכביש בשמיים?

א) לסיים משפט ב) להוסיף הסבר נוסף ג) להפריד רשימה ד) לציין שאלה

10 חלק י' – פרק 3 • סימני פיסוק – השלמת הסימן

השלימו את המילה החסרה.

1. המשפט 'מה השעה עכשיו' צריך להסתיים בסימן _____ .

2. כדי להפריד בין כמה פריטים ברשימה משתמשים בסימן _____ .

3. כדי לסמן דברים שמישהו אמר בדיוק משתמשים ב- _____ .

4. תוספת או הסבר קצר באמצע משפט אפשר להכניס בתוך _____ .

11 חלק י"א – פרק 3 • סימני פיסוק – כתיבה ויישום

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט קצר שמסתיים בסימן קריאה, בהשראת הטקסט 'הפתק בתיק'.

2. כתבו משפט אחד עם פסיק המפריד בין שני פרטים ברשימה.

3. כתבו משפט עם מירכאות, כמו בטקסט 'יום ניקיון בחוף הכנרת', שבו מישהו אומר משהו.

4. הסבירו במשפט אחד למה בטקסט 'כביש מהיר בשמיים' יש צורך בסוגריים או בנקודתיים.

12 חלק י״ב – פרק 4 • כתיבת טיעון – זיהוי מושגי יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	טקסט טיעוני מורכב מטענה ומנימוקים בלבד, בלי דוגמאות.	☐	☐
2	עובדה היא משפט שאפשר לבדוק ולהוכיח אם הוא נכון.	☐	☐
3	דעה היא תמיד זהה אצל כל האנשים.	☐	☐
4	במכתב על הגינה בפינה הריקה, הבקשה של הכותב היא למעשה הטענה שלו.	☐	☐

13 חלק י״ג – פרק 4 • כתיבת טיעון – מילות קישור וחלקי הטיעון

השלימו את המילה החסרה.

1. אני חושב שכדאי לנטוע עצים ברחוב, _____ הם מנקים את האוויר שאנחנו נושמים.

2. יש תלמידים שרוצים הפסקה ארוכה, _____ יש כאלה שמעדיפים הפסקות קצרות.

3. כל הנימוקים שהבאתי מראים _____ חשוב לפתוח גינה קהילתית בשכונה.

4. _____ אפשר לספר על הילדים ששיחקו בגינה הישנה לפני שהיא ננטשה.

14 חלק י״ד – פרק 4 • כתיבת טיעון – כתיבה עצמית

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד שהוא עובדה ומשפט אחד שהוא דעה על נושא ההפסקות בבית הספר.

2. כתבו טענה קצרה ונימוק אחד התומך בה בנושא חשוב בעיניכם, למשל שמירה על ניקיון השכונה.

15 חלק ט״ו – פרק 5 • ניבים וביטויים – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לב זהב	____	**א.** לוקח יוזמה ואחריות
2. יד ביד	____	**ב.** מסתכלים על אחרים בלב טוב, בלי קנאה
3. עין טובה	____	**ג.** יחד, בשיתוף פעולה
4. ראש גדול	____	**ד.** שותקים ולא אומרים מילה
5. מים בפה	____	**ה.** אדם טוב ונדיב מאוד

16 חלק ט״ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	אם שתי קבוצות משחקות ראש בראש עד השריקה, זה אומר שהן היו שוות עד הסוף	☐	☐
2	מי שיש לו לב זהב, יש לו לב שעשוי ממש ממתכת זהב	☐	☐
3	לקחת מים בפה פירושו לשתות כוס מים גדולה	☐	☐
4	מי שעובד יד ביד עם חברו, עובד איתו בשיתוף פעולה	☐	☐
5	עין טובה פירושה שיש לאדם עיניים בצבע כחול	☐	☐

17 חלק י״ז – פרק 5 • ניבים וביטויים – השלמת הניב המתאים

השלימו את המילה החסרה.

1. הילד עזר לחבריו בלי לבקש דבר בתמורה, יש לו _____

2. שתי הקבוצות היו שוות בניקוד עד הדקה האחרונה, המשחק היה _____ עד הסוף

3. דנה לא גילתה את הסוד לאף אחד, היא ממש לקחה _____

4. אנחנו נעבוד על הפרויקט _____ כדי להצליח ביחד

18 חלק י״ח – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט – היכרות וזיהוי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה סוג טקסט הוא ׳יריד טו בשבט הירוק׳?

(א) מודעה (ב) כתבה (ג) הוראות (ד) מאמר מידע

2. איזה סוג טקסט הוא ׳איך שותלים שתיל בעציץ׳?

(א) מכתב (ב) הוראות (ג) כתבה (ד) מודעה

19 חלק י״ט – פרק 6 • סוגי טקסטים ותעודת זהות לטקסט – התאמה ושימוש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מודעה	___	**א.** כותרת ופרטים על אירוע
2. כתבה	___	**ב.** במה ותאריך הפרסום
3. הוראות	___	**ג.** מוען, נמען, מועד ומטרה
4. מאמר מידע	___	**ד.** פעלים בלשון ציווי
5. תעודת זהות לטקסט	___	**ה.** מונחים והגדרות

כרטיס יציאה

האם אני יודע/ת להבדיל בין שם תואר לתואר הפועל במשפט?

האם אני יודע/ת לזהות טענה, נימוק ומילת קישור בטקסט טיעוני?

האם אני יודע/ת להסביר מה ההבדל בין ניב למשמעות מילולית?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️